

**VAGGERYDS
KOMMUN**

Bedömning av aktualiteten för plan för fortsatt utveckling av biogas i Vaggeryds kommun

---

Ansvarig förvaltning: Kommunledningskontoret

Ansvarig tjänsteman: Miljö- och hållbarhetsstrateg

Datum: 2025-06-27

Bakgrund

Kommunledningskontoret hade i miljöprogrammet 2018-2021 ett uppdrag att verka för ett tankställe för biogas i Vaggeryds kommun. Ett sådant mål finns även formulerat i miljöprogrammet för 2022-2025.

För att förtydliga arbetet och komma framåt i frågan fick kommunledningskontoret i uppdrag av kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-04-21 att ta fram en kommunal plan för fortsatt utveckling av biogas för Vaggeryds kommun. En sådan plan togs fram och beslutades av kommunstyrelsen 2021-08-11. Planen baseras på länet överenskommelse för biogas, länet klimat- och energistrategi samt Vaggeryds kommuns miljöprogram.

I planen finns ett antal aktiviteter som kommunen ska genomföra för att underlätta etableringen av tankställe för biogas i kommunen. Aktiviteterna har följts upp i den årliga miljöredovisningen i samband med att åtgärder i miljöprogrammet har följts upp.

Uppföljning av plan för fortsatt utveckling av biogas

I och med arbetet med att ta fram ett miljöprogram för 2026-2029 ser kommunledningskontoret över möjligheten att samla uppdrag och styrdokument på ett ställe. Planen för biogas bedöms vara inaktuell i vissa delar, till exempel att den hänvisar till miljöprogrammet 2018-2021 samt till länets klimat- och energistrategi från 2019. Den baseras även på den regionala biogasöverenskommelsen är på väg att ses över.

Av de aktiviteter som finns med i planen är flertalet av dem genomförda eller genomförs kontinuerligt.

Aktivitet: SÅM fortsätter att samla in matavfall och arbetar för att så många som möjligt ansluter sig till matavfallsinsamlingen. Vid nästa upphandling kommer hänsyn tas till avståndet i utvärderingen av upphandlingen.

Status: Genomförs kontinuerligt. Under sista halvan av 2023 blev FNI inklusive matavfallssortering obligatoriskt för alla småhus inom kommunen. Arbetet med att ansluta flerfamiljsbostäder och verksamheter till matavfallssortering pågår löpande och beräknas att slutföras under 2026. Det arbetet är tidskrävande då varje kund måste kontaktas personligen och införandet behöver därför ske succesivt. Specifikt matavfallssortering inom verksamheter tar tid då SÅM inte har tillgång till ett komplett verksamhetsregister. SÅM jobbar löpande med kommunikativa insatser för att öka utsorteringen av matavfall och motivera fler att minska mängden onödigt matavfall. Insamlat matavfall rötas i en anläggning där biogas produceras och restprodukten blir biogödsel. Gödseln är även KRAV-märkt och kan användas för ekologisk odling. I den senaste upphandlingen under 2023 kunde inte hänsyn tas till avståndet då den nuvarande aktören pressade priserna p g a investering i en dubblad biogasproduktion. SÅM betalar nu 45 kr/ton matavfall aktören tar emot jämfört med tidigare 250 kr/ton. Ingen annan aktör var i närheten av dess priser.

Aktivitet: Vaggeryds kommun ska ha fortsatt dialog med transport- och logistikföretag med målet att skapa ett underlag med aktörer som vill tanka biogas. Det handlar om rena transportföretag (åkerier) men också logistikföretag eller företag om är beroende av transporter. En fortsatt dialog ska även ske med producenter och leverantörer av biogas.

Status: Genomförs kontinuerligt. För logistiksidan arbetar kommunen med fortsatt utveckling för att skapa förutsättningar och intresse för en biogasmack. Dock är intresset fortsatt svagt för biogas i transportsektorn. Det lokala intresset för etableringen av en anläggning för biogasproduktion är fortfarande intressant men

saknar delfinansiering. Kommunen diskuterar med nya aktörer kring etableringar av snabbladdare för tunga fordon samt kring etablering av plats för produktion av vätgas.

Aktivitet: Vaggeryds kommun kan vara sammankallande och ska vara drivande för att en dialog skapas med de gröna näringarna i kommunen med syfte att undersöka möjligheten och intresset av produktion av biogas.

Status: genomförs kontinuerligt. Den gröna näringen är väl etablerat i mötesforumet Vaggeryds Näringslivsråd. Där träffas alla näringssektorer varannan månad. Möjlighet finns här att lyfta frågor kring bland annat biogas.

Aktivitet: Kommunen ska ha en fortsatt dialog med ägare till Båramoterminalen samt omvärldsbevakning kring elektrifiering av järnvägen med tillhörande investeringar runt omkring såsom tankställe för biogas eller snabbladdare för tyngre fordon.

Status: Genomförs kontinuerligt. Kommunen ska fortsatt föra dialog med ägare till Båramoterminalen gällande elektrifiering och biogas. Kommunen har reserverat mark för etablering av tankställe för biogas. Kommunen deltar aktivt i arbetet med planering för upprustning av järnvägssystemet i norra Småland. Elektrifieringen av järnvägen är planerad till 2030-2031, nysträckningen mellan Byarum-Tenhult är planerad att byggas 2030-2033.

Aktivitet: Kommunen har i biogasstrategin pekat ut lämpliga platser för biogas. Om det inkommer en förfrågan från en aktör att etablera en annan verksamhet på platsen ska detta övervägas med biogasstrategin i åtanke.

Status: Genomförs kontinuerligt. Under 2024 har det inte inkommit några förfrågningar om biogasetableringar på de utpekade platserna, men flottan med biogasbilar och icke-fossila fordon hos ett par av våra lokala åkerier/företag har ökat.

Aktivitet: Befintlig riktlinje för upphandling ska uppdateras och förtydligas med fokus på fossilfria transporter och fordon enligt ovan. Enligt åtagande 3 och 5 i biogasöverenskommelsen ska riktlinjer för fordon, inköp och upphandlingar uppdateras så att biogas prioriteras.

Status: Genomförd. Nya riktlinjer för upphandling beslutades i kommunfullmäktige i januari 2024. I de nya riktlinjerna står att Upphandling och inköp ska följa kommunens antagna Miljöprogram och övriga antagna styrdokument inom området (t ex plan för utveckling av biogas). Eventuella avsteg ska motiveras och dokumenteras.

Aktiviteten om att kommunen ska delta i projektet FASTR är inaktuell då detta projekt är avslutat och bör utgå.

Aktivitet: Vaggeryds kommun deltar i projektet FASTR som syftar till en snabbare omställning till fossilfria bränslen. Kommunen är även representerat i etableringsgruppen för förnyelsebara bränslen och laddinfrastruktur som är en del av klimatrådets arbete.

Status: Genomförd och avslutad. Vaggeryds kommun har deltagit aktivt på olika seminarium och arbetsgrupper som anordnas inom FASTR-projektet. FASTR-projektet avslutades under 2022.

Den enda kvarvarande aktiviteten är att kommunen successivt ska byta ut fordon till fossilfria fordon, där biogas ska prioriteras om ett tankställe för biogas finns.

Aktivitet: Kommunens fordon ska successivt bytas ut till fossilfria fordon, där biogas ska prioriteras om ett tankställe finns. Arbetet kräver en samordning kring hanteringen av kommunens fordon.

Status: Ej påbörjad. Det finns i dagsläget inget tankställe för biogas i Vaggeryds kommun så några egna fordon har inte ställts om till biogas.

Förslag till förändring

Kommunledningskontorets bedömning är att merparten av de aktiviteter som finns i plan för fortsatt utveckling av biogas är genomförda eller avslutade. Den enda aktivitet som kvarstår att genomföra är att successivt byta ut kommunens fordonsflotta till fossilfria fordon. Denna aktivitet finns formulerad som ett målförslag i miljöprogrammet 2026-2029. I miljöprogrammet finns ett stycke som beskriver kommunens samverkan med näringslivet där de åtgärder ovan som rör detta kan beskrivas.

Kommunledningskontoret bedömer att innehållet och innebörden av plan för fortsatt utveckling av biogas kan tas omhand i kommande miljöprogram 2026-2029 och att den specifika planen för fortsatt utveckling av biogas i Vaggeryds kommun kan avslutas.